

Foto: Louise White

Antibiotikaresistens hos bakterier från svenska hästar

Tillstånd hos häst som ofta behandlas med antibiotika är till exempel infektioner hos föl, sårinfektioner, olika bakteriella luftvägs- och livmoderinfektioner. Hästar drabbas lätt av störningar i tarmfloran och vissa antibiotika kan inte användas. Därför finns det få antibiotika att välja mellan och det är extra viktigt att bevara effekten av de som finns.

Antibiotikaanvändning

Försäljningen av antibiotika för häst är svår att uppskatta eftersom läkemedel oftast ges av veterinär i samband med undersökning, antingen i stallet eller på klinik eller djursjukhus.

Trimetoprim-sulfa används ofta till häst via munnen i form av pasta eller pulver. Denna typ av produkter är bara godkända för häst. Kring två tredjedelar av den totala försäljningen av trimetoprim-sulfa för djur utgörs av sådana produkter.

Luftvägsinfektioner

Flera olika bakterier kan orsaka luftvägsinfektioner hos

häst. *Streptococcus zooepidemicus* är en beta-hemolyserande streptokock som kan finnas i luftvägarna hos fullt friska hästar, men den kan också orsaka sekundära luftvägsinfektioner samt orsaka andra variga infektioner, till exempel i sår eller i livmodern.

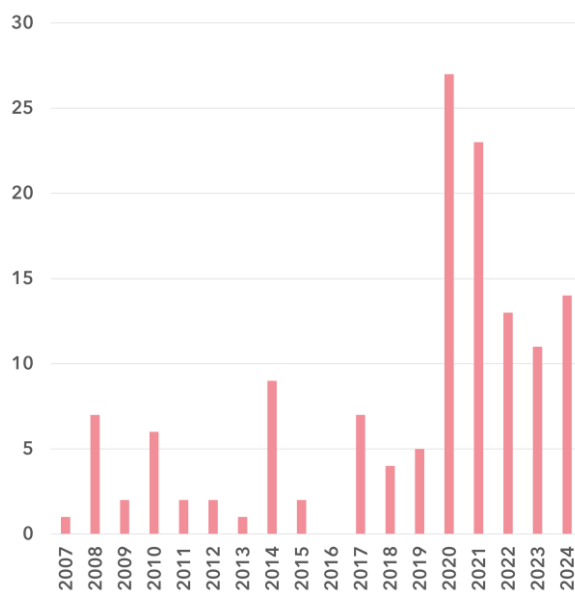
Beta-hemolyserande streptokocker är mycket känsliga för penicillin som därför bör vara ett förstahandsval för behandling. Däremot är streptokocker naturligt okänsliga för aminoglykosider som gentamicin och för fluorokinoloner som enrofloxacin.

Luftvägsinfektioner hos häst kan också orsakas av olika arter av *Actinobacillus*. Bland dessa bakterier förekommer resistens mot penicillin i låg frekvens.

MRSA

MRSA¹ påvisades första gången hos häst i Sverige 2007. Sedan dess har totalt 137 fall bekräftats av SVA, de flesta med sårinfektioner. Fjorton av dessa har rapporterats under 2024 (Figur 1). En anhopning av fall är ofta kopplat till utbrott vid djursjukhus. Detta understryker vikten av ständigt arbete med förbättrad vårdhygien, och snabba insatser vid tecken på spridning.

MRSA är ett problem för hästsjukvården, eftersom det kan vara svårt att hitta en effektiv behandling för de fall där det verkligen behövs. Men bakterien kan också smitta till människor som är i kontakt med djuren, som till exempel ägare, uppfödare och veterinärer. Fynd hos djur av MRSA ska anmälas till aktuell länsstyrelse och Jordbruksverket (SJVFS 2021:10, saknr K12).

FIGUR 1. Antal bekräftade fall av MRSA hos häst.

Farliga djursmittor kan få allvarliga konsekvenser, från lidande hos djur och människor till ekonomiska förluster och störningar i matförsörjningen. Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA, är en expertmyndighet som genom diagnostik, forskning och rådgivning stärker Sveriges förmåga att bekämpa djursjukdomar som utgör hot mot kritiska samhällsfunktioner. Friska djur – trygga människor.

Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA
751 89 Uppsala
018-67 40 00
sva@sva.se
sva.se

SVAKOM215.6

ESBL

ESBL²-bildande bakterier kan allvarligt påverka möjligheten att behandla kliniska infektioner hos drabbade individer. Under 2024 bekräftades 22 isolat av ESBL-bildande bakterier i kliniska prov från häst. Totalt har 295 isolat från häst bekräftats vid SVA sedan 2008. En stor andel av de isolat som bekräftats är även resistenta mot många andra sorters antibiotika. Om infektioner med sådana isolat behöver behandlas med antibiotika kan det vara svårt att hitta en substans som fungerar.

Övervakningen av ESBL-bildande bakterier bygger på undersökningar av bakterier från kliniska prover. Därför är det viktigt att kliniska laboratorier sänder in misstänkta isolat till SVA för konfirmering.

Motverka spridning

Även om antalet konstaterade fall av MRSA och ESBL-bildande bakterier per år är lågt så är så är det angeläget att så långt som möjligt motverka ytterligare spridning och resistensutveckling. För att snabbt kunna stoppa spridning vid till exempel djursjukhus är god hygien, klok antibiotikaanvändning samt att smittade djur upptäcks tidigt genom provtagning avgörande.

¹ Meticillinresistent *Staphylococcus aureus*

² Extended spectrum betalactamase – beta-laktamas med utvidgad effekt

Källa: Swedres-Svarm 2024, Folkhälsomyndigheten & SVA.